

Richard Wagner

## PARSIFAL

### The complete Karl Muck PARSIFAL recordings

(Bayreuth 1927 in fragmenten uit akte 1 en 2 en Berlijn 1928 Vorspiel en de bijna complete derde akte)

Orchestral Suite

Berliner Philharmoniker o.l.v. Opname: 1913

Good Friday Spell

Fritz Wolff *Parsifal*, Alexander Kipnis *Gurnemanz*

Orkest van de Bayreuther Festspiele 1927 o.l.v. Siegfried Wagner

NAXOS Great Opera Recordings 8.110049-50, 2 cd s Duur: [78'34 en 79'16"]

## KNAPPE RESTAURATIE UIT DE OUDE DOOS

Dirigent Karl Muck (1859-1940) dirigeerde in Bayreuth gedurende bijna dertig jaar de Parsifal-opvoeringen, waarbij de decors uit 1882 waren te zien. Daar kwam pas verandering in met Alfred Rollers Parsifalproductie van 1934. Ondertussen was er elders in Duitsland al zeer veel veranderd... In 1930 dirigeerde Muck voor het laatst in Bayreuth. In 1927 werden fragmenten uit de Ring des Nibelungen (dirigent: Franz von Hoesslin) en Parsifal op de plaat vastgelegd door de Britse firma Columbia. Muck dirigeerde de Verwandlungsmusik uit het eerste bedrijf (met de authentieke klokken, die later aan de oorlogsindustrie werden opgeofferd), en de fragmenten met koor uit de Graalsscène. Uit de scène met de Blumenmadchen in het tweede bedrijf werd een plaatkant van ruim 4 minuten opgenomen. Karl Muck weigerde een opname te maken van de Karfreitagszauber, die, over drie kanten verdeeld, drie opnamesessies zou vergen. Daarom sprong Siegfried Wagner voor Muck in en dirigeerde behalve de Karfreitagszauber ook nog het voorspel tot de derde akte van Parsifal. Die opname is niet te vinden op deze NAXOS-cd's. Wel staat deze op een cd van Preiser, die de complete opnamen uit het Bayreuth van 1927 bevat. (Bayreuth Festival 1927. The complete set [Preiser Records 90393]).

De opname van bijna de gehele derde akte van Parsifal dirigeerde Muck in 1928 in Berlijn voor HMV. Het enige wat er ontbreekt is de scène tussen Gurnemanz en Kundry. Begrijpelijk: voor een aantal kreunen en één kreet plus de verzuchting "Dienen, dienen", wilde de platenfirma geen zangeres contracteren. De Nederlander Cornelis Bronsgeest (1878-1957) zingt een koninklijk-klagende Amfortas. Gotthelf Pistor (1887-1947) is een enigszins oubollige maar zelfbewuste Parsifal en Ludwig Hofmann (1895-1964) is een vaderlijke Gurnemanz. Muck zorgt voor een toegewijde uitvoering. De manier van zingen mag dan wat geëxalteerd overkomen de bezieling van een theatervoorstelling is helemaal aanwezig.

De NAXOS-set biedt als eerste opname echter een opname van vier orkestrale fragmenten uit Parsifal, in een opname uit 1913. De Berliner Philharmoniker worden geleid door Alfred Hertz. Alfred Hertz (1872-1942) dirigeerde tot 1902 in diverse operahuizen in Duitsland. Vanaf 1902 tot 1915 had hij de leiding over het Duitse repertoire aan de MET. Toen hij daar in 1903 Parsifal dirigeerde wilde de familie Wagner trachten te voorkomen dat Hertz ooit nog aan een operatheater in Duitsland dirigeren kon. Toch stond juist hij in september 1913 voor het Berlijns Filharmonisch Orkest en legde voor de grammofoonplaat de volgende vier delen uit Parsifal vast: Voorspel I, Verwandlungsmusik uit de aktes 1 en III en de Karfreitagszauber, ook uit het derde bedrijf. De chronologie is daarbij dus achterwege gelaten. Op 12,13,15 en 16 september 1913 werd 37 minuten orkestrale muziek op de plaat vastgelegd. Het resultaat mag zeker gehoord worden. De tempi zitten in de buurt van dirigenten als Karl Muck en Hans Knappertsbusch.

*Johan Maarsingh*